

Slovník pojmů

1. **Aktivní investiční strategie** – sleduje a interpretuje zejména střednědobé trendy. Investičními nástroji k dosažení tohoto výnosu jsou akcie fundamentálně stabilnějších společností s dostatečnou likviditou, na kterých lze aplikovat technickou analýzu. Pracuje tedy s krátkodobými změnami cen a používá technické indikátory. Investor se snaží neustále hledat vhodnou investiční příležitost, čímž roste nákladovost této strategie.
2. **Alfa** – nadvýnos portfolio manažera (nejčastěji fondu kolektivního investování) vzhledem k podstupovanému riziku.
3. **ALOP** – Advanced Loss of Profit, pojištění ztráty očekávaného zisku investora v souvislosti s pozdním předáním stavebně-montážního díla do užívání v důsledku vzniklé věcné škody.
4. **All risk pojištění** – pojištění proti všem pojistným nebezpečím.
5. **Anuita** – pravidelně se opakující platba ve stejné výši. Může se jednat např. o pravidelnou úložku u spoření, ale i např. pravidelnou splátku či obdrženu rentu.
6. **Benchmark** – index, se kterým zpravidla portfolio manažer srovnává svoji výkonnost a podle kterého se orientuje při sestavování portfolia.
7. **Bezkuponový dluhopis** – rovněž označovaný jako zero-coupon bond či diskontovaný dluhopis, dluhopis, který nenese kupon. Prodáván s diskontem, za cenu nižší, než je jeho nominální hodnota.
8. **Blue chips** – označení pro nejkvalitnější a nejvíce obchodované emise akcií na daném veřejném trhu.
9. **Cargo pojištění** – pojištění přepravy zásilek anebo pojištění přepravovaného nákladu. Dopravní pojištění, které kryje fyzickou ztrátu nebo poškození zboží při přepravě – na zemi, ve vzduchu či na moři. Je sjednáváno pro jednotlivou přepravu nebo pro všechny zásilky. Vybavení lodi nebo letadla není považováno za náklad, takže je z pojištění vyloučeno.
10. **CAR/EAR** – Stavebně-montážní pojištění, které kryje nahodilé škody, jež mohou nastat v průběhu výstavby nebo montáže (poškození realizovaných děl živelními riziky, nešikovností/nedbalostí zaměstnanců, odcizeními, pády, nárazy apod). Do krytí lze zahrnout nejen díla samotná, ale i materiál použitý k jejich stavbě, okolní majetek investora, stavební a montážní stroje a zařízení, křížovou odpovědnost se subdodavateli, pojištění zkušebního provozu nebo poškození díla v době jeho záručního krytí při odstraňování vad a nedodělků.
11. **CAT** – Catastrophic Loss, katastrofická škoda, maximální škodní potenciál, který lze předpokládat v případě katastrofického scénáře.
12. **Claims made** – princip uplatnění nároku z pojištění odpovědnosti; kryje nároky, které byly uplatněny v době trvání pojištění. Při tomto způsobu sjednávání pojištění se pojistné krytí vztahuje na všechny události, kdy ke vznesení nároku na náhradu škody poškozeným dojde poprvé v době trvání pojištění a zároveň tento nárok musí být důsledkem porušení povinností, které nastalo buď v době trvání pojištění, nebo v určitém časovém období předem (retroaktivní období).
13. **CMNI** – Budapeštská úmluva o smlouvě o přepravě zboží po vnitrozemských vodních cestách. Byla přijata roku 2000. Tato úmluva se snaží o sjednocení pravidel pro vnitrozemskou vodní přepravu zboží, vymezuje práva a povinnosti smluvních stran, odpovědnost dopravce, případně zproštění se odpovědnosti, určuje lhůty pro uplatnění nároku na náhradu ad.
14. **CMR** – odesílatelem vystavený většinou trojjazyčný formulář používaný v mezinárodní dopravě, který doprovází zboží. Slouží jako důkazní listina o uzavření a obsahu přepravní smlouvy a jako potvrzení o přijetí zboží, když se zboží převezme u zasílatele a dodá se příjemci. V logistické hantýrce je označován jako „camrák“.

15. Diskont – sleva, rozdíl nominální hodnoty dluhopisu a jeho emisní ceny.
16. Diskontovaný dluhopis – viz bezkuponový dluhopis.
17. Dividend day – někdy označovaný jen jako divi day, rozhodný den. Rozhodný den je den, ke kterému vzniká právo na výplatu dividendy.
18. D&O – Directors and Officers Liability, tedy odpovědnost ředitelů a funkcionářů. Tento pojem obsahuje odpovědnost všech osob, které mají v dané společnosti řídicí a kontrolní pravomoci. Pojištění D&O kryje zejména škody vzniklé v důsledku nedbalosti, chyby, nesprávného prohlášení, nekonání či podobného činu, který se váže k výkonu jejich funkce, a poškodit tak akcionáře, společníky, věřitele, zákazníky, orgány veřejné moci apod.
19. Durace – ukazatel úrokového rizika u dluhopisové investice.
20. EIOPA – European Insurance and Occupational Pension Authority, Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění.
21. Emisní ážio – kladný rozdíl mezi emisním kurzem a jmenovitou hodnotou akcií.
22. Emisní disážio – záporný rozdíl mezi emisním kurzem a jmenovitou hodnotou cenného papíru, pokud je emisní kurz nižší než jmenovitá hodnota cenného papíru.
23. ETF – Exchange-Traded Fund, burzovně obchodované fondy. Jedná se o cenný papír emitovaný (vydaný) investiční společností. Složení ETF kopíruje složení podkladového aktiva, nejčastěji akciového indexu a jeho kurz s malými odchylkami kopíruje vývoj podkladového aktiva.
24. EURIBOR – mezibankovní úroková sazba, Euro Interbank Offer Rate. Referenční úroková sazba, za kterou jsou banky ochotny prodat (půjčit) depozita. Stanovuje se z kotací referenční banky na trhu mezibankovních depozit.
25. Ex-dividend day – rovněž označovaný jako ex-day, představuje první den, kdy se akcie na daném trhu obchoduje již bez nároku na dividendu.
26. Fill-or-Kill – objednávka, která musí být uspokojena buď okamžitě a zcela, nebo vůbec.
27. FLEXA – označení pro základní rizika typu F – fire, oheň, L – lightning, blesk, E – explosion, výbuch/exploze, A – aircraft, letadlo. FLEXA je definována i v některých pojistných podmínkách tuzemských pojišťoven, např. takto: „Flexou se rozumí souhrn pojistných nebezpečí požár, přímý úder blesku, výbuch, pád letadla a v důsledku některého z těchto pojistných nebezpečí vzniklé hašení, stržení nebo vyklizení.“
28. FRA kontrakt – Forward Rate Agreement, forwardový kontrakt, kde podkladovým aktivem je úroková míra. Slouží k zajištění (zahedgování) úrokového rizika.
29. FV – Future Value, budoucí hodnota, zpravidla využívána při úročení (jednoduchém či složeném), při výpočtu budoucí hodnoty např. vkladu, vzniká úročení současné hodnoty.
30. GAP – Guaranteed Asset Protection v překladu znamená Garantovaná Ochrana Majetku. Toto pojištění je zpravidla nabízeno ve spojení s nákupem nebo financováním automobilu a klientovi je pro případ totální škody nebo odcizení garantováno pojistné krytí do výše původní pořizovací ceny vozu, případně je klient chráněn proti dluhu vůči leasingové společnosti nebo bance.
31. Hedging – řízení rizika, prostřednictvím jeho zajištění.
32. Hodnotová investiční strategie – rozdělení akcií na hodnotové a růstové je jednou z nejstarších klasifikací akciových tříd vůbec. Hodnotové akcie, „Value stocks“, jsou charakteristické nízkou cenou v porovnání s hlavními fundamentálními veličinami společnosti, jako je zisk (P/E), dividendy, účetní hodnota společnosti apod.
33. Incoterms – International Commercial Terms, mezinárodní obchodní podmínky. Jedná se o sadu 11 pravidel, která byla publikována už v roce 1936. Definují, kdo za co během mezinárodních transakcí zodpovídá. Podmínky Incoterms pokrývají všechny povinnosti, rizika a náklady, které

- vznikají během přesunu zboží od prodávajícího ke kupujícímu.
34. Indexace – ujednání v pojistné smlouvě, které umožňuje upravit pojistnou částku s ohledem na růst inflace (obvykle se tento postup označuje jako indexace). Taková úprava se provádí jak u pojištění osob, tak pojištění majetku (například budov či domácnosti). U pojištění osob se často používá index životních nákladů a u pojištění majetku stavební cenový index. Indexace/aktualizace se týká podle typu pojištění pojistných částek nebo také limitů pojistného plnění a obvykle s tím souvisí nárůst pojistného.
 35. Indexová investiční strategie – rovněž označována jako pasivní či kup a drž (buy and hold) spočívá v nákupu aktiv a jejich držbě po dlouhou dobu. Cílem je dlouhodobé dosahování výnosu srovnatelného s průměrným výnosem vybraného akciového trhu (indexu, benchmarku).
 36. Index determinace – R^2 , statistická veličina definující kvalitu regresního modelu, resp. udává, kolik procent rozptylu vysvětlované proměnné je vysvětleno modelem a kolik zůstalo nevysvětleno. Využití je i při investičních analýzách, kdy udává, jaké procento výnosů akcie či fondu je možné vysvětlit vývojem srovnatelného indexu (benchmarku).
 37. Index korelace, někdy označován jako korelační koeficient. Základní statistická veličina, která měří vzájemnou závislost dvou proměnných.
 38. IPID – Standardizovaný informační dokument o pojistném produktu. Dokument, který obsahuje klíčové informace o produktu v jednoduché a snadno pochopitelné formě a pomůže klientovi rozhodnout se pro případné sjednání pojištění.
 39. IPO – Initial Public Offer, prvotní veřejná nabídka. Den, ke kterému se začíná obchodovat např. s akciemi na veřejném trhu. Jedná se o primární trh, na kterém akciová společnost poprvé veřejně nabízí své akcie investorům.
 40. KIID – Key Investor Information Document, Sdělení klíčových informací pro klienta. Poskytnutí těchto informací vyžaduje zákon. Účelem je, aby investor lépe pochopil způsob investování fondu a rizika s tím spojená. Pro informované rozhodnutí, zda danou investici provést, se investorům doporučuje seznámit se s tímto sdělením.
 41. Kuponový dluhopis – fixně či variabilně úročený dluhopis vyplácející kupon.
 42. LOP – Loss of Profit. Riziko vyplývající z přerušení provozu. Někdy označované rovněž jako Business Interruption (BI).
 43. LIBOR – mezibankovní úroková sazba, London Interbank Offer Rate. Referenční úroková sazba, za kterou jsou banky ochotny prodat (půjčit) depozita. Stanovuje se z kotací referenční banky na trhu mezibankovních depozit.
 44. Loss Occurance – princip příčiny škody, při tomto způsobu sjednávání pojištění se pojistné krytí vztahuje na všechny události, jejichž prvotní příčina nastala v době trvání pojistné smlouvy.
 45. Margin call – výzva obchodníka klientovi v okamžiku, kdy klesne hodnota zajištění pod udržovací hranici. Investor je povinen dorovnat zajištění podle požadavku obchodníka.
 46. MLOP, MB LOP – Machinery Breakdown Loss of Profit. Riziko vyplývající přerušení nebo omezení provozu v důsledku poruchy stroje.
 47. MPL – Maximum Possible Loss, maximální možná škoda. Škoda, ke které může dojít při současném víceméně výjimečném působení nejnepříznivějších okolností a kdy v jejich důsledku je zásah proti požáru nedostatečný nebo není vůbec žádný.
 48. MTOW – Maximum Take Off Weight, maximální vzletová hmotnost, jedná se o technický parametr určený výrobcem a jedná se o jediný určující parametr ve vztahu k minimálnímu limitu pojištění odpovědnosti.
 49. OČR – ošetřování člena rodiny. Na ošetřovné má nárok zaměstnanec, který nemůže pracovat

- z důvodu ošetřování nemocného člena domácnosti, nebo péče o zdravé dítě mladší 10 let z důvodů uzavření školského nebo dětského zařízení. Výše ošetřovného od prvního kalendářního dne činí 60 % redukováného denního vyměřovacího základu za kalendářní den. Denní vyměřovací základ se pro účely ošetřovného stanoví a redukuje stejným způsobem, jako při výpočtu nemocenského.
50. Odkupné – částka, kterou vyplatí pojišťovna klientovi při předčasném ukončení pojistné smlouvy. Výše odkupného se stanoví pojistně matematickými metodami jako určitá část z celé kapitálové hodnoty.
 51. P/E – Price to Earning, poměr tržní ceny akcie vůči zisku připadajícímu na jednu akcii. Základní indikátor fundamentální analýzy, sloužící k identifikaci nadhodnocených či podhodnocených titulů.
 52. PER – Product Expense Ratio, celková výše poplatků z pojistného. Sděluje klientům, kolik procent ze zaplaceného pojistného nebude investováno, ale použito na poplatky
 53. P&I – Protection & Indemnity, ochrana a odškodnění. Doplnkové pojištění ke standardnímu pojištění odpovědnosti provozovatele plavidla, je nabízeno na zahraničním pojistném trhu, kde také subjekty poskytující toto pojištění sídlí.
 54. PML – Probable Maximum Loss. Největší škoda, s níž se při nějaké události, s přihlédnutím k daným rizikům, musí počítat.
 55. PRIBOR – mezibankovní úroková sazba, Prague Interbank Offered Rate. Referenční úroková sazba, za kterou jsou banky ochotné prodat (půjčit) depozita. Stanovuje se z kotací referenční banky na trhu mezibankovních depozit.
 56. Povodňová mapa – slouží pojistitelům jako primární zdroj pro tarifikaci rizika povodně a záplavy na území České republiky. Pojišťovny využívají mapy a systém jako jeden ze zdrojů pro kalkulaci cen pojistného u majetkového pojištění.
 57. PV – Present Value, současná hodnota, vzniká odúročením budoucí hodnoty.
 58. Rating – hodnocení emitenta, resp. evaluace kreditního rizika emitenta, zda bude schopen dostát řádně a včas svým závazkům.
 59. Realizační cena – Strike Price, cena, za kterou má držitel opce právo ji uplatnit.
 60. Rizikové zóny – u záplav ukazují míru rizika zasažení povodní v dané lokalitě z pohledu pojistného trhu.
 61. Rozhodný den – datum nároku na výplatu dividendy, resp. den, ke kterému má oprávněná osoba právo vykonávat svá práva spojená s cenným papírem.
 62. Růstová investiční strategie – růstové akcie, „growth stocks“, jsou charakteristické vyšším růstem, než je průměrný růst trhu. Vzhledem k vyššímu budoucímu očekávanému zisku se tak růstové akcie obchodují za vyšší ceny v porovnání se základními fundamentálními veličinami než hodnotové akcie.
 63. SDR – Special Drawing Rights, zvláštní práva čerpání (ZPČ), jsou jednotnou měnovou a účetní jednotkou užívanou v rámci Mezinárodního měnového fondu (MMF) a při některých složitějších transakcích i v soukromém sektoru. SDR tvoří hlavní rezervní aktivum MMF a odvozují se od průměrné hodnoty měn USA, Evropské měnové unie, Japonska, Velké Británie a Číny – zemí nejvíce zapojených do globálního obchodního systému. MMF přiděluje SDR svým členům na základě výše jejich členských kvót.
 64. SEO – Seasoned Equity Offering, sezónní emise akcií využívaná při navyšování základního kapitálu.
 65. Skonto – sleva, kterou poskytuje prodávající kupujícímu v případě, že kupující platí za odebrané zboží okamžitě, případně během dohodnuté krátké lhůty. Výše skonta je zpravidla stanovena v procentech z prodejní ceny, ale nikoliv na roční (resp. časové) bázi. Je závislá vždy na splnění podmínky dřívější platby.

66. SRRI – syntetický ukazatel rizika a výnosu fondu (Synthetic Risk and Reward Indicator). Jeho výpočet vychází pouze z historické kolísavosti kurzu podílového listu v posledních 5 letech, udává celkovou rizikovitost investice. Jde o povinný údaj, který se musí investor o fondu dozvědět. Vyjadřuje rizikovitost fondu na stupnici 1–7 od nižší volatility k vyšší. Nástroje peněžního trhu mají typicky nižší volatilitu než akcie.
67. Stop Loss – automatický obchodní pokyn, jehož smyslem je zabránění příliš velkým ztrátám. Například investor čeká růst ceny akcie, a proto akcii nakoupí. V rozporu s jeho očekáváním akcie oslabuje a investorovi vzniká ztráta. Jakmile akcie oslabí na úroveň, kterou si investor předem stanovil jako stop-loss, akcii prodá, aby se jeho ztráta neprohlubovala. Jedná se tedy o úroveň kurzu (ceny), na které investor uzavírá svou ztrátovou pozici (např. prodává držený instrument) a kterou si předem určil.
68. TER – Total Expense Ratio, index celkových nákladů. Počítá se jako celkové náklady fondu (mzdy, marketing, audit) dělený jeho celkovými aktivy.
69. Tržní kapitalizace (Market Capitalization) – obchodovatelná emise násobená aktuálním tržním kurzem (na burze), např. důležité akciové společnosti, popř. jako celkový objem obchodovatelných papírů na určité burze v kurzové hodnotě apod.
70. UCITS – The Undertakings for the Collective Investment in Transferable Securities je směrnicí Evropské rady a Parlamentu č. 2009/65/ES. Zákon o investičních společnostech a investičních fondech člení investiční fondy na fondy kolektivního investování a fondy kvalifikovaných investorů. Fondy kolektivního investování jsou fondy, které shromažďují peněžní prostředky od veřejnosti, se člení na standardní a speciální fondy. Standardním fondem je fond kolektivního investování, který splňuje požadavky směrnice UCITS a je jako standardní zapsaný v příslušném seznamu vedeném Českou národní bankou. Speciálními fondy jsou naopak takové, které požadavky práva ES nesplňují, a v zahraničí se jim zjednodušeně říká non-UCITS fondy.
71. VTOL – Vertical Take Off and Landing, jedná se o schopnost vertikálního vzletu a přistání letadel.
72. Výnosová investiční strategie – cílem je individuální výběr titulů k dlouhodobému držení dosahovat kombinací růstu kurzu a pravidelných dividend celkového výnosu mírně nadprůměrným výnosem referenčního trhu. Investičními nástroji k realizaci této strategie jsou akcie významných společností se stabilním postavením na trhu a dlouhodobě ziskovým hospodařením.
73. Výnosová křivka – posloupnost výnosových měř uspořádaných dle doby splatnosti. Může se jednat např. o úrokové sazby úvěrů, mezibankovní úrokové sazby, výnosy do doby splatnosti u obligací atd. Pro konstrukci výnosových křivek se nejčastěji využívají právě výnosy do doby splatnosti obligací (YTM), a to zejména státních obligací pro jejich obvykle nízké riziko.
74. Zero-Coupon Bond – viz bezkuponový dluhopis.
75. ZC – základní cena, základní cena pozemku na území obce se určuje dle § 3 vyhlášky č. 441/2013 Sb. a Zákona č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku.
76. ZCU – základní cena upravená. Základní cena upravená stavebního pozemku evidovaného v katastru nemovitostí v druhu pozemku zastavěná plocha a nádvoří nebo pozemku k tomuto účelu již užívaného a pozemky v jednotném funkčním celku s ním se určí, není-li dále stanoveno jinak, podle vzorce $ZCU = ZC \times I$, kde ZCU je základní cena upravená stavebního pozemku v Kč za m², ZC je základní cena stavebního pozemku obce v Kč za m², I je index cenového porovnání (blíže vyhláška č. 441/2013 Sb. a zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku).